

باهوش ترین زن ناصرالدین شاه؛ «فاطمه دختر نورمحمد»

۲۶ مرداد ۱۳۹۶ ساعت ۱:۰۰

بعد از مرگ جیران تمام اموال او به فاطمه سپرده شد. فاطمه در دربار تصمیم گرفت که با سواد شود و دو سه نفر از ملاباجیه‌های اندرون (معلم‌های زن آن روز دربار) مأمور تعلیم و تربیت او شدند تا آنکه در سفر سلطانی، شاه او را صیغه کرد و بعد هم مالیات شهر کاشان و دهات آن را به وی واگذار کرد. ورود این زن به زندگی ناصرالدین شاه و حکومت ایران اینطور رقم خورد . . .

کافه تاریخ- کشکول

انیس الدوله ملکه ای بود که برای اولین بار، نشان «تمثال شاه» و «حمایل آفتاب» را در دربار هدیه گرفت. زنی که بدون شک باهوش ترین، با سیاست ترین و با درایت ترین همسر ناصرالدین شاه در امور مملکت بود.

نام اصلی اش فاطمه بود، دختر نور محمد، از گرجیانی که در زمان صفویه، اجدادش را از گرجستان کوچانده و در مازندران سکونت داده بودند. پدرش در جوانی درگذشت و از آن پس نزد عمه‌اش زندگی می‌کرد، توسط او به حرمخانه ناصرالدین شاه قاجار (۱۲۶۴ - ۱۳۱۳ق) راه یافت و جیران خانم فروغ السلطنه - که در آن زمان زن سوگلی شاه بود - دختر را به خدمت خود نگاه داشت.

بعد از مرگ جیران تمام اموال او به فاطمه سپرده شد. فاطمه در دربار تصمیم گرفت که با سواد شود و دو سه نفر از ملاباجیل‌های اندرون (معلم‌های زن آن روز دربار) مأمور تعلیم و تربیت او شدند تا آنکه در سفر سلطانی، شاه او را صیغه کرد و فاطمه خانم را «انیس الدوله» لقب داد و بعد هم مالیات شهر کاشان و دهات آن را به انیس‌الدوله واگذار کرد. ورود این زن به زندگی ناصرالدین شاه و حکومت ایران اینطور رقم خورد.

انیس الدوله در عرصه اجتماعی، اقتصادی و حتی سیاسی دوره خودش بسیار تاثیر گذار بوده است به طوری که یکی از افراد آن زمان "تاج‌السلطنه" درباره او مینویسد:

«به قدری این زن عاقله و با اخلاق بود که با وجود نداشتن صورت خوبی، برای سیرت خوب، او زن اول محترم بود. در این تاریخ که من مذاکره میکنم، او تقریباً سیلساله، قدی متوسط، خیلی ساده، آرام، باوقار، سبزه، با صورت معمولی بلکه یک قدری هم زشت، لیکن خیلی با اقتدار. تمام زندهای سفرای خارجه به منزل او پذیرفته شده، در اعیاد و مواقع رسمی به حضور می‌رفتند. و این خانم بزرگ محترم اولاد نداشت، و مرا برای خود اولاد خطاب کرده، مهر مخصوص نسبت به من داشت. و همین قسم، جمیع خانواده‌های محترم و نجیب و زندهای وزرا و امرا به منزل او پذیرفته میشدند. و تمام عرایض اغلب به توسط او انجام گرفته در حضور سلطان عرض و قبول میشد.»

منبع: خاطرات تاج‌السلطنه. به کوشش: منصوره اتحادیه (نظام مافی) - سیروس سعدوندیان. نشر تاریخ ایران، ۱۳۷۸

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/36172/نورمحمد-دختر-فاطمه-شاه-ناصرالدين-زن-ترين-باهوش>